

Poșta literaturii dramatice

HORIA GÎRBEA — București **Ultimul** as dovedește o bună stăpînire a mijloacelor dramaturgice și un real talent. Vă rugăm să treceti pe la redacție.

DANUȚ JIGLAR — Timișoara: În **Meditație**, asistăm la o răzvrătire a personajelor împotriva scriitorului văzut într-o ipostază demiurgică. Tema nu e nouă, bineînțeles. Aceste personaje ale piesei dumneavoastră în două acte socotesc că e dreptul lor să-l condamne pe cel care le-a dat — în felul în care le-a dat — viață. Logica Șchiopului este următoarea: „Unii sînt condamnați pentru că au furat niște bani. Dar el nu-a furat o viață — o viață. Ar merita o mie de ani închisoare“. Insinuînd, probabil, ca scriitorul să fie trimis la munca de jos, personajul Țăranul optează pentru o altă soluție: „Trimiteti-l la C.A.P.!”. În fața personajelor sale neforțate (un ocaș, un filozof, un îndrăgostit, un nebun, precum și cele amintite mai sus), scriitorul se apără în acest fel: „Dacă-ai fi tu creatorul, cum ai face lumea? Ai crea personajele după șablon? Ar pieri diversitatea și i-ai face pe toți ori numai buni, ori numai răi... Imaginează-ți un roman cu personaje asemănătoare... Ar fi penibil...“ În rest — de asemenea — destule stingăcii, o încă insuficientă stăpînire a conceptelor, pe fondul unui lung monolog care — bine pieptănat — ar putea avea viabilitate.

REMI EMILIAN CREMER — București: În **Escu asupra misiunii de poet sau Fantezia nebună a unui poet căzut din lună**

încercați o formulă „la zi“ de teatru bulevardier, păstrindu-i binecunoscutele rigori în direcție melodramatică, numai că atenția dumneavoastră nu rămîne ancorată în preajma triumghiului amoros, a dublei morale și a ascensiunii sociale (toate aceste teme consacrate fiind prezente în text). Actualitatea ar surveni dintr-o ușoară evocare a neofascismului, pe canavaua ultimelor descoperiri din domeniul genetiicii, respectiv posibilitatea creării în laborator a omului. Impresia de vetust vine din formulele și modalitățile dramaturgice adoptate. Acțiunea se petrece inițial într-un spațiu nu chiar inedit: „O circiumă din vest. Circiumarul picotește. Fata circiumarului pregătește pentru închidere. Undeva, într-un colț, o trupă de actori înveseliți de băutură cîntă“. Apoi actorii îi evocă într-o înscenare pe Poet și pe Bătrîn, pe Proprietăreașă și pe Domnișoară, inclusiv o Asistentă care se va muta în locul boemului trubadur-student, se pare, și categorie lipsit de posibilități financiare. Urmează **visul** Poetului, implicat, pentru a rezolva problema a banilor, într-o poveste alb-negru edulcorată, cu un profesor genetician care, în schimbul unei sume apreciabile, îl convinge pe tînărul condeier să consimtă a fi tată fără a avea vreo legătură cu partenera, care nu este altcineva decît Domnișoara aflată în mansarda Proprietăresei. După mai multe peripeții (protagonistul se va însura cu Domnișoara, pentru că opinia pu-

blică dorește ca pruncul „artificial“ să aibă și familie, Asistenta contractează o iubire nemișcată pentru născocitorul nostru de versuri, intervine un Necunoscut care — în contul unei și mai tentante sume de bani — îl convinge pe Poet să treacă la „spionaj“, să-i fure adică marelui specialist în genetiică formulele, ceea ce tînărul ales de muze va accepta, escrocînd sentimentele Asistentei și convingînd-o să fure marelui secret), totul se va termina cu bine. Poetul se va smulge din vis, actorii se „vor trezi“ din povestea Poetului, ne întoarcem așadar în spațiul inițial, care nu este nimic altceva decît o circiumă din vest, în care cîțiva histrioni sînt capabili de halimale pentru încă — în plus — o înghițitură de whisky. Procedul la care apelați — teatru în teatru (și în cadrul teatrului din teatru — un alt teatru) — nu respectă regula de aur a formulei, care trebuie să fie, cum spun francezii, o **mise en abîme**, termen împrumutat din heraldică și care desemnează inima, punctul central al blazonului. Or, „figura“ sau „semnul“ din inima „blazonului“ reproduce la respectiva scară structurile întregului, proprietățile lui esențiale, într-o imagine rareori aproximativă. În pictură, de pildă, enclava „pusă în inimă“ este uneori o imagine răsturnată a ceea ce reprezintă pinza în întregime. Alteori avem de-a face cu o demultiplicare. În dramaturgie, legătura dintre enclavă și întreg poate fi de natură paro-

dică sau într-o serie tragică. La dumneavoastră, procedul rămîne numai ca o modalitate de minuire a iluziei, ceea ce în fond se întîmplă și în poveștile fără sfîrșit ale Șeherezadei. Cititorul și spectatorul învață din acest mecanism că totul este doar ficțiune și că „jocul“ poate continua fără urmări. Or, nu astfel au stat lucrurile în **Hamletul** shakespearian, în care prințul Danemarcei a provocat o adevărată psihodramă.

Textul abundă în glume, uneori de calitate. Nu lipsesc tentele vulgarizatoare. Domnișoara și Poetul ajung să dialogheze în acest fel: „**Domnișoara**: La urma urmei, nu știu de ce te îndispune atît chestia asta. Nu te deformezi tu, nu suporti tu, durerile ceie mari. Îți rămîne partea cea mai plăcută. Ei, hai, n-ai să fii atît de mojie să spui că nu e plăcut. **Poetul**: Nu numai plăcut, dar și sănătos. Gimnastica te menține fizic și psihic în starea cea mai bună posibil.“ Talentul de a construi cu multe personaje este însă evident. Cuvîntul de spirit face nu de puține ori casă bună cu replica. În fine, poemul de deschidere, inspirat și el din lumea ca teatru, devine și epilog, într-o viziune care aparține barocului și în care demiurgul este în același timp și dramaturg și regizor „Din zori pînă se-nsercăză / La gura sobei șezînd jos / Bunicuța croșetează / Una pe față, două pe dos / ...În trecutul fără nume / Pe cînd nu era nimica / Dumnezeu făcut-a lumea / Așa precum făcu bunica / Una pe față, două pe dos / Doamne ce model frumos!...”

G. VASILE — Tirnăveni: Numirea regizorului,

precum și distribuția implicată în „montarea“ spectacolelor-lectură de la cinaclul de dramaturgie sînt chestiuni care privesc în exclusivitate conducerea instituției cu care colaborăm, respectiv Teatrul Giulești. Ca atare, nu trebuie să ne mulțumim nouă pentru calitatea prestației actoricești. Invitațiile la cinaclu pot fi obținute numai de la redacție. Am reținut ideea dumneavoastră de a se re lua anumite spectacole-lectură de la cinaclu și pe scenele teatrelor muncitorești, dar invitația respectivă trebuie să vină de la aceste instituții de cultură, pentru a putea pune în discuție propunerea ca atare. Nu putem publica o cronică a interpretării actoricești de la cinaclul de dramaturgie întrucît accentul manifestării nu cade pe spectacolul-lectură, ci pe comentarea, pe cît se poate profesională, a textului de teatru prezentat.

MARIA JURJE — București Urmăriți revista noastră în continuare și veți putea avea astfel, în biblioteca dumneavoastră, și alte debuturi în dramaturgie. Pașcu Balaci este juriconsult la o mare întreprindere din Oradea. Scrie și poezie, proză, reportaje din actualitatea imediată. Ne-a trimis și alte texte de teatru, dar trebuie să mai aștepte (nu-i așa?) un timp. Revista noastră stă la dispoziția tuturor scriitorilor din țară, indiferent de vîrstă.

MAI TRIMITEȚI Doi-na Valeria Petrovici — Iași; Radu Surdău — A-

rad; Melania Giurgiu — Timișoara; Pîrvu Păsărin — Blaj; Mitică Malu — Brăila; Tănase Sglimbea — Caracal; Maria Iorgovanu — Călărași; Site Avisalon — Buzău; Marieta Plugaru — Călimănești; Diana Manole — București. DEOCAMDATĂ NŪ Floare de cais — Turda; Marius — Universitatea Cluj; Adina Ionescu — București; Gheorghe Ciobanu — Slobozia; Visarion Mitu — Bacău; Ion T. Marinescu — Tulcea; Decebal Negreanu — Rîmnicu Vilcea; Tudor Pitaru, Brașov; Dan Dunăreanu — Bîrlad; Mirel Ițcuș — Tg. Mureș; Vasile V. Ionică — Alexandria; Doi-na Sineșteanu — Piatra Neamț.

Paul TUTUNGIU

Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

PORTOFOLIUL NOSTRU

(pe care îl ținem și la dispoziția secretarilor literari din teatre)

● Ștefan Dumitrescu, **Cit de frumoasă treci prin lume, femeie!**

● Tudor Popescu, **Invenția secolului**

● Paul Ioachim, **Aniversarea**

● Ion Nicolescu, **Pe Văratec în sus**

● Mircea Radu Iacoban, **Călătoria**

● Ion Bucheru, **Mesagerul.**